

การวิเคราะห์กรอบของกระบวนการผลิตข้าว ไทโรทัศน์

นางสาวธรรารัตน์ พันทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-911-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๙๙๐๘๔๓๘๖

A Frame Analysis of Television News Production

Miss Teerarat Pantawee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-911-6

พิมพ์และจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร

ธีรารัตน์ พันทวี ; การวิเคราะห์กรอบของกระบวนการผลิตข่าวโทรทัศน์ (A FRAME ANALYSIS OF TELEVISION NEWS PRODUCTION.) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริภายะ
170 หน้า. ISBN 974-583-911-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบและเข้าใจถึงกรอบของกระบวนการผลิตข่าวโทรทัศน์ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข่าวในสถานีโทรทัศน์ 5 ช่อง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์กรอบ แนวคิดในเชิงนฤมิตรการสื่อสาร และเรื่องการข่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ ในช่วงระยะเวลา 6-12 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ในแง่มุมของประเด็นรูปแบบ และวิธีการนำเสนอของแต่ละสถานี โดยนำมาเกี่ยวโยงเข้ากับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานและการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วการผลิตข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 แห่งดำเนินอยู่ภายใต้กรอบการทำงานดังนี้คือ (1) ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (2) นโยบายสถานี (3) ระบบบริหารและกฎระเบียบของสถานี (4) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และ (5) นโยบายแห่งขององค์กรผู้ควบคุมดูแล ทั้งนี้โดยมีการปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและสภาพการณ์ทางการเมืองซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เกิดแรงกดดันในส่วนของเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้ามาร่วมกำกับดูแลนโยบาย และภาวะการทำงานของผู้นำองค์กรด้านการผลิตข่าว

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ ..... ธีรารัตน์ พันทวี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C550291 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: A FRAME / NEWS PRODUCTION

TEERARAT PANTAWEE A, FRAME ANALYSIS OF TELEVISION NEWS PRODUCTION.
THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D. 170 pp.
ISBN 974-583-911-6

This research is an attempt to understand the frames used in the news production of 5 different television stations in Bangkok. The "Frame Analysis" was used in combination with other three theoretical concepts which were the "method of creating efficient communication", the "gatekeeper", and the "news perspective" approach. Data were collected through a videotape recording of news from all 5 channels during 6-12 of July, 1993. Depth interview of reporters and editors for their decision in news selection process and presentation was conducted as well.

Findings show that the news production of these 5 stations was operated under the implementation frames as follows: (1) the national policy on radio and television broadcast; (2) the station's policy; (3) the management system and regulation of the station; (4) the professional codes of ethic; and (5) the implicit policy of the station. However, all these frames are quite adaptable to any political conditions and pressure. How the station's leader can absorb and operate under this circumstance plays a partial role in this situation

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิติ..... *ศิริชัย สิริคยา*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *ศิริชัย สิริคยา*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง โดยสมบูรณ์ด้วยความช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัย สร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาศาสตร์ด้านการสื่อสารมวลชน จนเกิดความสนใจใคร่รู้ในนิเทศศาสตร์สาขานี้ เสมอมา แม้ยามใดที่ผู้วิจัยประสบปัญหาในการคิด การเขียน การมองปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ อาจารย์ก็มีไฉนงอนใจที่จะเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาและให้ทัศนะในการมองปัญหาต่าง ๆ ที่กว้างขึ้น ก่อให้เกิดกระบวนการคิดที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ผู้ขยายขอบเขตความรู้ ความคิด และให้คำแนะนำ ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับผู้วิจัย ด้วยความเมตตาด้วยดีตลอดมา ยามใดที่เกิดความท้อแท้ ผู้วิจัยจะได้รับกำลังใจจากอาจารย์ท่านนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวีณู เรือน กิตติวัฒน์ ที่กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการทำงานของผู้วิจัยด้วยความยินดีอย่างจริงใจ และรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วง ทั้งสองท่านนี้ยังได้เป็นผู้ปลูกฝังความรู้ด้านนิเทศศาสตร์ให้กับผู้วิจัยมาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ชาย น้องสาว ตลอดจนคุณสมชาย จิรวรพิทักษ์ และเพื่อนผู้ใกล้ชิดทุกคนที่เป็นกำลังใจในการทำงานด้วยดีมาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้ให้ชีวิต ให้โอกาสในการศึกษาเล่าเรียน และให้พลังใจอย่างเต็มเปี่ยมจนมาถึงวันนี้ และผู้ที่ผู้วิจัยจะไม่เอ่ยถึงเสียมิได้ คือ คุณคัมภีร์ มากแก้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในยามยาก และเป็นเพื่อนผู้เปี่ยมด้วยความหวังดีอย่างเต็มใจและจริงใจ เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาทนายวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การวิเคราะห์กรอบ.....	11
แนวคิดในเชิงนวัตกรรมการสื่อสาร.....	13
แนวคิดเรื่องผู้ทรงสาร.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับข่าว.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	20
แหล่งข้อมูล.....	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
การนำเสนอข้อมูล.....	24

4	กรอบของกระบวนการผลิตข้าว ไทไรทัศน์.....	25
	กรอบของกระบวนการผลิตข้าว ไทไรทัศน์.....	27
	ระเบียบปฏิบัติ.....	27
	นโยบายของสถานี.....	36
	ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของนโยบายแต่ละสถานี.....	44
	ระบบการบริหารงานและกฎระเบียบของสถานี.....	58
	ประเพณีปฏิบัติ.....	66
	นโยบาย "แฝง" ขององค์กรผู้ควบคุมดูแล.....	74
	จรรยาบรรณ.....	78
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	83
	สรุปผลการวิจัย.....	83
	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามกรอบของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ข้าวของสถานีไทไรทัศน์.....	84
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	92
	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	93
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	94
	ภาคผนวก.....	95
	รายการอ้างอิง.....	167
	ประวัติผู้เขียน.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตารางแสดงเนื้อหาข่าวทหารที่ออกอากาศระหว่าง วันที่ 6-12 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5..... 47
2	ตารางแสดงการจำแนกประเภทของข่าวในรอบสัปดาห์ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5..... 53
3	ตารางแสดงการจำแนกประเภทของข่าวในรอบสัปดาห์ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 7..... 54
4	ตารางแสดงการจำแนกประเภทของข่าวในรอบสัปดาห์ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9..... 55
5	ตารางแสดงการจำแนกประเภทของข่าวในรอบสัปดาห์ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11..... 56
6	ตารางแสดงการเสนอข่าวเกี่ยวกับนายมนตรี พงษ์พานิช ลาออกจากคณะกรรมการพิจารณาขบวนการประชาธิปไตย และข่าวการคืนทรัพย์สินแก่เมืองที่ถูกยึด..... 67
7	ตารางแสดงการเสนอข่าวเกี่ยวกับการมรณภาพของท่านพุทธทาสภิกขุและ ข่าวการเสียชีวิตของนายบัณฑิต บุญยะปานะ ปลัดกระทรวงการคลัง..... 70
8	ตารางข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 กรุงเทพมหานคร..... 71